

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/81/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119201396
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119201396.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobkyne: I. R., T.. XX.XX.XXXX, H. W. XXX, XXX XX W., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 480 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/10/2019-29 zo dňa 17.04.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobca má právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadostučinenie vo výške 480 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. P r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný súdu doručil vyjadrenie k žalobe až dňa 26.03.2019, teda po uplynutí lehoty uloženej uznesením súdu prvej inštancie na vyjadrenie k žalobe a až po zverejnení termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia.

1.2. Keďže v predmetnom vyjadrení žalovaný neuviedol žiadne objektívne okolnosti, ktoré mu bránili splniť povinnosť uloženú mu uznesením zo dňa 28.01.2019, preto súd prvej inštancie mal za to, že si súdom uloženú povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil, a teda boli splnené všetky zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 273 CSP.

1.3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1, § 262 ods.2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že konanie žalobcu formou žaloby na priznanie finančného zadostučinenia nie je adekvátne okolnostiam. Žalobkyňa sa mohla brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania.

2.1. Žalovaný mal za to, že domáhanie sa primeraného finančného zadostučinenia, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená.

2.2. Navrhol, aby odvolací súd po vykonanom dokazovaní žalobu žalobkyne ako neopodstatnenú zamietol.

3. Odvolací súd nepovažoval za splnené podmienky podľa § 273 CSP. Stav, ak žalovaný síce doručil vyjadrenie k žalobe 25.3.2019, avšak súd prvej inštancie bez nariadenia pojednávania rozhodol až 17.4.2019.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

7. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

8. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

9. Vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10Csp/97/2017 sa žalobkyňa domáhala ochrany svojich spotrebiteľských práv v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 08.01.2015, na základe ktorej bol žalovaným ako veriteľom poskytnutý žalobkyni ako dlžníčke spotrebiteľský úver.

9.1. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 10.10.2017 pod sp. zn. 10Csp/97/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 07.11.2017 bolo rozhodnuté aj o určení, že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená v bode 2 v znení: „Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 480 Eur, čo predstavuje RPMN vo výške 30 %, ktorá sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie“, je neprijateľná.

10. Právoplatným ukončením konania vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10Csp/97/2017, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 18.01.2019.

11. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni

primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si uzrejmíť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, za použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky.

11.1. Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

12. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal odvolací súd do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka, neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadnil aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pri tom na to, že vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárove zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvnú podmienku v totožnom, neprijateľnom znení.

12.1. Je opodstatnené, aby spotrebiteľia poukazovali na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a predišli tak vzniku bezdôvodným obohateniam dodávateľov titulom plnenia z neplatného právneho úkonu.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.

13.1. Žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. Konanie žalovaného vo vzťahu k žalobkyni je o to závažnejšie, že predmetná zmluvná podmienka bola súdmi opakovane judikovaná ako neprijateľná, čoho si je žalovaný plne vedomý, a napriek tomu, a v rozpore s ust. § 53a Občianskeho zákonníka sa žalovaný nezdržal uplatňovania tejto podmienky a v konaní č.k. 10Csp/97/2017 trval na jej prijateľnosti a platnosti.

14. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu rovnajúcu sa bezdôvodnému obohateniu, a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľky.

14.1. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

15. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

15.1. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu rovnajúcu sa výške bezdôvodného obohatenia, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa.

16. Vecne správne výroku o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania.

17. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalobkyni, a preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).